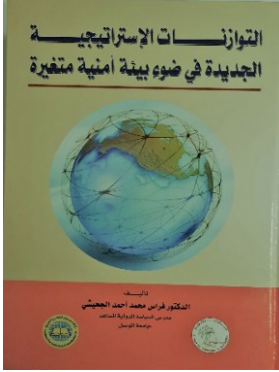

FIRAS ELİAS: DEĞİŞEN GÜVENLİK ORTAMINDA YENİ STRATEJİ DENGELERİ, ADEMİC FOR PUBLİSİNG & DİSTRİBÜTİNG, AMMAN 2015, 516 S.

Adil Sakran ZINEELABDİN*

2011 yılından itibaren Arap Dünyası'nda yaşanan değişim süreci, bölgedeki mevcut güvenlik stratejilerini derinden etkilemiştir. Bilindiği üzere uluslararası ilişkilerde tek kutuplu bir dünya çok kısa süreli olarak söz konusu olmuştur. Bu nedenle güçlü devletler kendi aralarında bir nevi güvenliği sağlamak amacıyla güç dengeleri oluşturmak zorunda kalmıştır. Bu çalışmanın amacı bölgedeki güçlerin ele alınması ve yeni güvenlik sorunları bağlamındaki stratejilerin incelenmesidir.

Güç kavramının değişmesiyle birlikte denge kavramı da farklı anlamlar kazanmıştır. İkinci Dünya savaşı sonrası ABD'nin etkili bir faktör olarak uluslararası alanda ortaya çıkmasıyla birlikte Ortadoğu bölgesi, ABD ile Sosyalist Sovyet Birliği'nin rekabet alanı haline gelmiştir. 2011 yılına kadar ABD üstünlüğüyle sona eren rekabet etkisi devam etmiştir. Arap Baharı olarak adlandırılan Arap halk ayaklanmalarının ardından bölgedeki dengeler derinden etkilenmiştir. Daha önce rekabetini bu bölgede kaybeden Sosyalist Sovyet Birliği'nin uzantısı olan Rusya, Ortadoğu'daki son kalesi olan Suriye'deki gücünü de kaybetme durumuna gelmiştir.

2011 yılında ABD askerlerinin Irak'tan çıkmasıyla bölgedeki dengeler büyük ölçüde İran lehine dönüşmüş ve 2014 yılında Rusya'nın Suriye'de askeri müdahalede bulunmasıyla birlikte yeni güvenlik meseleleri söz konusu olmuştur. Ayrıca, Suriye'nin kuzeyinde ivedi bir şekilde etkin olan terör örgütleri tüm bölgeyi etkisi altına almıştır. 2014 yılında DEAŞ terör örgütü Irak'ın üç büyük ilini işgal etmiştir. Bölgede birçok siyasi rejimin devrilmesinin ardından ortaya çıkan bölgesel

* Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Bölümü, Yüksek Lisan Mezunu; adilsefer4@gmail.com

ilişkilerde önemli değişimler yaşanmıştır. Dolayısıyla bu gelişmeler doğrultusunda bölgede daha önceden sağlam bir askeri ve güvenlik alt yapıya sahip olan güçler ABD aleyhine etkinliğini arttırmıştır.

Söz konusu kitabın bu gelişmeler doğrultusunda önemi şu şekilde ortaya çıkmaktadır:

Bölgesel güçlerin imkânlarına ve yeteneklerine değinerek bölgede meydana gelen olayları ele almaktadır.

Önemli siyasi gelişmeleri okuyarak her aşamada mevcut olan güvenlik dengesi incelenmektedir.

Mevcut ve önerilen denge stratejilerini ele alarak bölgenin karşılaştığı ve gelecekte karşılaşacağı iç ve dış güvenlik zorluklarını ele almaktadır.

Büyük güçlerin Ortadoğu'da çalışmalarının incelenmesi bahse konu olmaktadır.

Söz konusu çalışma bölgesel sorunlara farklı bir perspektiften yaklaşarak bu konuda yapılan diğer çalışmalardan farklı olarak çarpıcı öngörülerde bulunmaktadır.

2003 yılında ABD'nin Irak'ı işgal etmesi ve Arap Baharının ardından bölgede ortaya çıkan gerginlik ve çatışmalar, bölgede güç dengesi sorunu haline gelmiştir. Söz konusu kitap bu soruya somut bir yaklaşımla cevap vermektedir.